

§ 14

Dnr 2016/BUN 0024 001

Verksamhetsberättelse för barn- och utbildningsnämnden 2015

UTDRAG

Barn- och utbildningsnämndens beslut

1. Verksamhetsberättelse med bokslut för 2015 godkänns.
2. Verksamhetsberättelsen med bokslut för 2015 överlämnas till kommunstyrelsen.

Reservation

Socialdemokraterna inkommer med skriftlig reservation.

Beskrivning av ärendet

I verksamhetsberättelse och bokslut för 2015 beskrivs hur barn- och utbildningsförvaltningens arbete bedrivits under det gångna året.

Yrkande

Jannice Rockstroh (S) yrkar för den socialdemokratiska gruppen tilläggstext till verksamhetsberättelsen.

Framtida utmaningar:

Lagradsremiss - Regeringen vill förtydliga skollagen så att tilläggsbelopp blir individuellt bestämt för varje barn och elev. Tilläggsbelopp gäller extraordinärt stöd och ska bland annat kunna ges för åtgärder som riktas till barn och elever med stora inlärningssvårigheter

Nya riktlinjer - För att uppmuntra till mindre barngrupper på förskolor inför Skolverket nu nya riktlinjer för hur många barn det bör vara i olika åldersgrupper med inriktning att i gruppen 1-3 år bör antalet barn vara sex till tolv och i gruppen 4-5 år nio till 15 barn. Detta måste beaktas i Tyresös fortsatta planering av förskoleverksamhet.

Sidan 35, slutsatser, Kvaliteten inom fritidshemmen måste förbättras.

Framtiden:

- arbetet för mål om mindre barngrupper och klasser samt ökad personaltäthet bör intensifieras
- vidta åtgärder för att säkerställa kompetensförsörjning

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

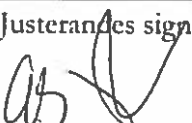
- kraftfulla åtgärder vidtas för att säkerställa kompetensförsörjning
Lilian Nylinder (MP) stödjer yrkandet vilket även Inger Gemicioglu (V) skulle
ha gjort om hon haft rösträtt.

Beslutsgång

Ordföranden ställer yrkandena under proposition och finner att desamma
avslås.

Bilagor

Tjänsteskrivelse.pdf
Verksamhetsberättelse BoU_2015.pdf
Reservation (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	--	--	--------------------

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Erik Sanner
Biträdande förvaltningschef

TJÄNSTESKRIVELSE
2016-02-08
1 (2)

Diarienummer
2016/BUN 0024

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamhetsberättelse med bokslut 2015

Förslag till beslut

1. Nämndens verksamhetsberättelse med bokslut för 2015 godkänns.
2. Verksamhetsberättelsen med bokslut för 2015 överlämnas till kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Monika Larsson
Förvaltningschef

Beskrivning av ärendet

I verksamhetsberättelse och bokslut för 2015 beskrivs hur barn- och utbildningsförvaltningens arbete bedrivits under 2015. Resultaten redovisas per verksamhetsområde; Förskola och pedagogisk omsorg, Grundskola och grundsärskola inklusive fritidshem.

Utvärderingen visar i vilken utsträckning mål och uppdrag i senaste kommunplanen respektive nämndplanen har uppnåtts.

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamhets-
berättelse
2015

tyresö kommun

Innehållsförteckning

1.	Omvärldsanalys	3
2.	Viktiga händelser i barn- och utbildningsnämnden	4
3.	Sammanfattande resultat i barn- och utbildningsnämnden	5
4.	Riskhantering och internkontroll.....	5
5.	Särskilda uppdrag	6
	Särskilda uppdrag från kommunplanen	6
	Särskilda uppdrag från kommunplanen för verksamhetsområdet.....	7
6.	Verksamhetsområde 1 – Förskola och pedagogisk omsorg	10
7.	Mål och resultat.....	14
8.	Verksamhetsområde 2 – Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem.....	21
9.	Mål och resultat.....	24
10.	Sammanfattande analyser – verksamhet och ekonomi	33
11.	Slutsatser	35
12.	Framtiden - Nya mål och prioriteringar	35

1. Omvärldsanalys

Kompetensförsörjning

Det blir allt större konkurrens om kompetens inom region Stockholm. Antalet studenter inom lärarutbildningarna täcker inte framtida behov. Redan idag ser vi svårigheter att rekrytera förskollärare och fritidspedagoger samt vissa lärarkategorier, exempelvis inom matematik, NO och svenska som andraspråk. God löneutveckling är ett, men inte det enda kriteriet när man väljer arbetsgivare – och att stanna kvar. Lika viktigt är sammanhang och möjligheter till utveckling och inflytande. Andra viktiga aspekter är en tydlig och stark organisation samt nära ledarskap och bra chefer på alla nivåer. Tyresös deltagande i PRIO och Leda för resultat är två satsningar som på sikt kan bidra till att stärka dessa områden och bidra till att Tyresö blir en än mer attraktiv arbetsgivare för pedagoger och rektorer.

Nyanlända

Ett ökat antal nyanlända i kommunens förskolor och skolor ställer krav på hur verksamhet och undervisning organiseras för att möta barn, elever och vårdnadshavare på ett bra sätt. I Tyresö praktiseras direktintegrering med stöd. Personal har anställts på de skolor där antalet nyanlända har ökat. Särskilt inom svenska som andraspråk och språkutvecklande arbetssätt är det viktigt att säkerställa att kompetens finns.

Förändrat statsbidragsförfarande

Utvecklingen går mot fler riktade statsbidrag med ansökningsförfarande som upptar resurser i form av arbetstid. Statsbidragen kräver motprestation och vid utebliven sådan kan de komma att återsökas, men det råder fortfarande osäkerhet kring hur detta kommer att se ut. Detta gör det svårare att planera verksamheten. Förvaltningen ansökte bland annat om statsbidrag inom lägstadiesatsningen, mindre barngrupper i förskolan samt karriärtjänster.

Lokalresursplanering

Förvaltningens lokalresursplanerare har ansvar för att se över förskolornas lokalbestånd och med utgångspunkt i ett nuläge ta fram underlag för hur kvaliteten på förskolornas lokaler och platsställgången kan säkerställas då kommunen växer i framtiden. Det innebär en utmaning att bygga ikapp i en allt snabbare befolkningsökning och under hösten har stort arbete lagts på att arbeta med att säkerställa tillräcklig tillgång på förskoleplatser såväl i närtid som på längre sikt. Beställning har lagts för ombyggnad av en paviljong på Tyresö skola och Sofiebergs förskola. Förvaltningen har uppdragit åt fastighetsförvaltningen att beställa paviljonger för leverans under 2016.

Förvaltningen har även arbetat med att ta fram underlag för en ny skola i Fornuddsparken. Skolan ska ersätta nuvarande Fornuddens skola vars lokaler är undermåliga. Dessutom räcker inte kapaciteten i Trollbäckens skolor för att kunna erbjuda alla elever som idag söker till skolorna plats.

2. Viktiga händelser i barn- och utbildningsnämnden

Ny organisation

I december 2014 tillträdde en ny förvaltningschef. 2015 har präglats av arbete med förvaltningens organisation inför en förändring 1 januari 2016. Tre verksamhetschefer har anställts, en för förskola, en för grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem och en för barn- och elevhälsan. Förvaltningens utvecklingsstrateg har fått förändrat uppdrag som biträdande förvaltningschef och den strategiska pedagogiska utvecklingen ingår numera i uppdraget som verksamhetschef. Förvaltningen utökats med en kommunikatör, en lokalresurssamordnare, en IT-pedagogisk samordnare, en ytterligare systemadministratör och en halvtids skolskjutssamordnare.

Den nya organisationen som trädde i kraft vid årsskiftet 2015/16 innebär en delning mellan förskola och skola i varsitt verksamhetsområde. Chefsledet biträdande förskolechef försvinner och ersätts av förskolechef. För att skapa förutsättningar för ett närmare pedagogiskt ledarskap organiseras grundskolorna så gott som uteslutande efter principen en skola – en rektor, och antalet förskolor som varje förskolechef ansvarar för minskas jämfört med tidigare organisation.

Rektor för Nybodabergets enhet slutade vid halvårsskiftet sitt uppdrag som rektor för att istället arbeta halvtid med PRIO-projektet och halvtid som skolskjutssamordnare. Enhetens båda skolor, Bergfotens- och Njupkärrs skola har sedan 1 juli haft en tillförordnad rektor. Rektor vid Trollbäckens skolor slutade under hösten 2015 och en ny rektor anställdes. Kumla skolas nya rektor anställdes som verksamhetschef för grundskola och grundsärskola inklusive fritidshem och hade uppdraget som rektor på Kumla parallellt med detta under hösten.

I samband med organisationsöversynen flyttas ansvaret för modersmålsundervisning och studiestöd till barn- och elevhälsan. Avsikten med detta är att höja kvaliteten och få bättre dialog kring dessa frågor. Biträdande rektor för mångfaldsfrågor får titeln enhetschef och ingår i rektorsgruppen.

Kompetensutveckling inom systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningen har inlett deltagande i två SKL-satsningar för högre kvalitet och måluppfyllelse. PRIO genomförs på skolnivå och varje termin kommer två skolor att genomlysas med fokus på processer och arbetssätt. Syftet är att personal och skolläring i skolan, med stöd av en extern förändringsledare, definierar ett antal utvecklingsområden som ska bidra till ökad måluppfyllelse för eleverna. Tyresö skola och Fornuddens skola genomlystes under 2015. Två personer har uppdrag som förändringsledare på halvtid.

Leda för resultat är en utbildningssatsning för förvaltningsledning och stödfunktioner. Syftet är att öka kompetensen i att analysera resultat och agera utifrån analysen. SKL har genomfört satsningen inom socialtjänsten under ett antal år och genomför nu en pilotutbildning riktad mot skola. Utbildningen inleddes hösten 2015 och löper över ett år.

Chefsbyten och värdegrundsuppdraget

Förvaltningen är inne i ett skifte av chefer i skolor och förskolor. För att säkerställa att kulturen och den gemensamma värdegrunden lever vidare och arbetet med inkluderande lärmiljöer fortsätter att utvecklas trots byte av chefer och andra viktiga kulturbärare har nämnden tilldelat förvaltningen ett särskilt uppdrag. Skolan är en allt viktigare arena för värdegrundsuppdraget. Därför är det än viktigare

att fortsätta arbetet med inkluderande lärmiljöer i skolan - en skola för var och en som utmanar varje elev utifrån vars och ens förutsättningar, talang och behov.

Inkluderande lärmiljöer

Det treåriga forsknings- och utvecklingsprogrammet – Inkluderande lärmiljöer - som Tyresö deltagit i avslutades hösten 2015 med en tvådagarskonferens i Malmö. Under den första dagen redovisade forskare från Malmö högskola sina resultat för programmets deltagande 12 kommuner och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Nästa dag var öppen även för intresserade som inte deltagit i programmet och ungefär 500 personer deltog. Under dagen redovisades delar av forskningsresultaten och goda exempel från kommunernas utvecklingsarbete. Tyresö representerades av fyra lärare som utvecklat sin undervisning och genom detta skapat inkluderande lärmiljöer. Dessa lärare har beskrivit sitt utvecklingsarbete i tre utvecklingsartiklar som publicerats av Skolporten.

Programmet har resulterat i en forskningsrapport från Malmö högskola, en sammanställning av erfarenheter av utvecklingsarbetet på förvaltningsnivå och ett antal utvecklingsartiklar som beskriver utvecklingsarbetet lokalt på skol- eller klassrumsnivå. Ytterligare forskningsresultat i form av två doktorsavhandlingar kommer att publiceras av Malmö högskola under 2016.

Sveriges kommuner och landsting – SKL – kommer under 2016 att utifrån erfarenheter och resultat från FoU-programmet att publicera en metodbok med stöd och råd för kommuner som önskar genomföra ett liknande utvecklingsarbete inom inkluderande lärmiljöer. SKL kommer även att spela in ett antal korta och inspirerande filmer för publicering på deras hemsida och även genomföra en heldagskonferens på temat våren 2016.

3. Sammanfattande resultat i barn- och utbildningsnämnden

EKONOMISKT RESULTAT

Verksamhetsområde	Intäkter	Kostnader	Resultat
Förskola och Pedagogisk omsorg	310 063	306 471	3 592
Grundskola inkl. Grundsärskola och fritidshem	713 900	719 753	-5 853
Totalt nämnden			-2 261

4. Riskhantering och internkontroll

Förvaltningens riskhanteringsplan utgår från målen i kommunplanen 2015-2018 och enheternas identifierade arbetsmiljö-, miljö- och säkerhetsrisker för 2014. Endast händelser som bedöms inträffa med hög sannolikhet och med stora konsekvenser för verksamheten togs med i riskhanteringsplanen för 2015.

Utifrån kommunplanens mål var det bland annat målen under attraktiv arbetsgivare som bedömdes som relevant att ta upp i riskhanteringsplanen, utifrån bakgrunden att förvaltningen inte nått målet. För att uppnå det kommunala målet att vara en av Sveriges bästa skolkommuner bedömdes säkerställandet av det systematiska kvalitetsarbetet vara relevant för att bibehålla höga kunskapsresultat och hög kvalitet.

Under 2015 har förvaltningskontoret omorganiserats. Utöver förvaltningskontorets stab har stödfunktioner placerats direkt under förvaltningschefen. Därtill har verksamhetschefer, med ansvar för förskola, grundskola och barn- och elevhälsan, placerats direkt underställda förvaltningschefen.

Hög arbetsbelastning på förvaltningens enheter kan leda till en hög sjukfrånvaro, vilket är fallet. Ingen enhet har sjuktal som är bättre än det av fullmäktige uppsatta målet på högst 4 procent. Under året har fokus legat på omorganisationen och delningen av verksamhetsområdena förskola och skola.

Arbetsmiljörisker så som dålig luftkvalitet och höga bullernivåer bedömdes som höga av många av förvaltningens enheter. Under året har enheterna arbetat med åtgärder och felanmälningar till fastighetsavdelningen, vilket resulterats i att färre enheter bedömt riskerna som höga.

Förvaltningen genomförde 2014 en genomlysning av enheternas planer för diskriminering och kränkande behandling. Resultatet visade en skiftande kvalitet och planerna var inte alltid publicerade på hemsidan. Med anledning av det togs ett beslut att arbeta fram en gemensam mall som stöd. Mallen arbetades fram och introducerades under 2014. Vid årets kontroll har en majoritet av enheterna en nyligen reviderad och publicerad plan.

Hela styrkedjan för det systematiska kvalitetsarbetet ligger numera i ett digitalt beslutstödssystem. I enhetsplanerna är det nationella uppdraget överordnat det kommunala och de kommunala målen går i linje med de statliga målen. För att säkerställa att alla enheter rapporterar likadant när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet har förvaltningen i samarbete med kvalitetsenheten genomfört workshops med rektorer och förskolechefer. I styrkedjan kommer verksamhetscheferna att följa upp enhetsplanerna och enheternas systematiska kvalitetsarbete. Enhetsplanerna kommer att utgöra underlag inför arbetet med nämndplan.

5. Särskilda uppdrag

SÄRSKILDA UPPDRAG FRÅN KOMMUNPLANEN

- **Konkurrensutsättning**

All kommunal verksamhet, med undantag för myndighetsutövning och verksamheter som enligt lag eller beslut av kommunfullmäktige ska undantas, kan prövas för konkurrensutsättning. Det gäller såväl befintliga som nya verksamheter. Nämnderna ska eftersträva att erbjuda olika alternativ för att ge medborgarna ökad mångfald och valfrihet. Mångfald innebär bland annat olika huvudmannaskap och driftsformer.

Kommentar:

Status: Pågående

Cirka 40 procent av kommunens förskolor drivs i privat regi. Fristående aktörer välkomnas inom förskolans område med kommunen som tillståndsgivare. Tre fristående skolor finns i kommunen eller strax utanför. Skolinspektionen är tillståndsgivare för fristående grundskolor.

- **Ekologiska livsmedel**

Nämnderna ska medverka till att andelen ekologiska livsmedel uppgår till minst 30 procent.

Kommentar:

Status: Pågående.

För verksamhetsområde 1 är andelen ekologiska livsmedel 26 procent och för verksamhetsområde 2 29 procent.

- **Taxor och avgifter**

Alla nämnder ska årligen se över sina taxor och avgifter i syfte att avgiftsintäkterna ska bidra till verksamheternas finansiering

Kommentar:

Status: Klart.

Avgifter för förskolan styrs av nationellt reglemente om maxtaxa. Avgiften för fritidshem och fritidsklubb är oförändrad.

SÄRSKILDA UPPDRAG FRÅN KOMMUNPLANEN FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET

Förskola och pedagogisk omsorg

- Arbeta för ökad personaltäthet och minskade barngrupper.

Kommentar:

Status: Pågående.

Uppdraget är påbörjat genom ansökan om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan. Eftersom platstillgången i kommunens förskolor är begränsad och ansträngd är det svårt att minska grupperna och samtidigt garantera alla barn plats i förskolan.

- Inleda ett målmedvetet och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning.

Kommentar:

Status: Pågående.

Uppdraget genomförs under ledning av verksamhetsområdets verksamhetschef i samarbete med kommunens HR-avdelning. Verksamhetscheferna har inlett arbetet och samarbete med HR behövs för att kunna ta ett samlat grepp.

- Genomlysna behovet av förskoleplatser i alla kommundelar.

Kommentar:

Status: Pågående.

En genomlysning av kommunens förskolor har genomförts i samband med organisationsöversynen. Arbetet med att säkerställa att antalet förskoleplatser i förhållande till befolkningsprognos på lång sikt och antal barn i förskolekön på kort sikt är ständigt pågående. Under 2016 planeras sju avdelningar i tillfälliga paviljonger för att kunna möta efterfrågan på kort sikt. Utbyggnad och nybyggnation för att möta efterfrågan på längre sikt planeras och kommer att skrivas in i investeringsplanen för 2017.

Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem

- Arbeta både för mindre klasser och/eller ökad lärartäthet i lågstadiet.

Kommentar:

Status: Pågående.

Arbetet påbörjat med hjälp av statsbidraget lågstadiesatsningen. Förvaltningen ansökte om, och fick 10,7 miljoner för detta för läsåret 2015/16. Dessa medel kommer att användas för högre lärartäthet eller mindre klasser i årskurs F-3.

- Genomlysna behovet av grundskoleplatser i alla kommundelar.

Kommentar:

Status: Pågående.

En genomlysning av kommunens grundskolor har genomförts i samband med organisationsöversynen. Översynen visar att det finns ett överskott på platser i kommunen men situationen är olika i olika kommundelar. I kommundel Trollbäcken planeras för en ny skola i Fornuddsparken för att genom denna byggnation säkerställs skolplatser i Trollbäcken. I Östra Tyresö matchar platstillgången i stort sett efterfrågan medan det i centrala Tyresö finns ett överskott på platser.

- Inleda ett målmedvetet och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning.

Kommentar:

Status: Pågående.

Uppdraget kommer att genomföras under ledning av verksamhetsområdets verksamhetschef i samarbete med kommunens HR-avdelning.

- Stärka studie- och yrkesvägledningen i syfte att minska studieavbrott på gymnasiet.

Kommentar:

Status: Pågående.

Skolorna har i sina enhetsplaner skapat aktiviteter för arbetet med studie- och yrkesvägledning i skolorna. En plan finns för arbete med studie- och yrkesvägledning i skolans alla årskurser. Regelbundna konferenser kring studie- och yrkesvägledning hålls sedan 2015 fyra gånger per år i samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och utvecklingsförvaltningen. En minskning av studieavbrott på gymnasiet till följd av detta arbete kan inte mätas fullt ut förrän om ett antal år då dagens grundskolelever kommer upp i gymnasiet.

6. Verksamhetsområde 1 – Förskola och pedagogisk omsorg

6.1 ÅRETS VERKSAMHET

Kommundirektören och barn-och utbildningsnämndens ordförande gav förvaltningschefen 2014 i uppdrag att se över både stabsfunktionen och organisationen av barn- och utbildningsförvaltningens verksamhetsområden. Bakgrunden till utredningen var att man identifierat en organisation med brister såsom otydlig ansvarsfördelning, bristande samarbete och samsyn samt att förskolan inte fått samma fokus som grundskola. Under 2015 har förskolans verksamhetsområde kartlagts. Utifrån kartläggningen har en ny organisation konstruerats och den träder i kraft 1 januari 2016.

Förskolorna har tidigare varit organiserade i olika typer av enheter avseende storlek. Rektorerna har även varit förskolechefer, men det operativa ansvaret har legat på de biträdande förskolecheferna. Uppdraget för de olika biträdande förskolecheferna har varierat stort. Vissa har kunnat utöva ett nära pedagogiskt ledarskap medan andra har agerat mer utifrån ett områdeschefsperspektiv.

Efterfrågan på förskoleplatser har ökat under året och taket för maxkapacitet nåddes i slutet av året.

Utifrån de brister som Skolinspektionen lyfte fram 2014 har förvaltningen arbetat med att säkerställa att alla förskolor har en egen plan mot kränkande behandling och diskriminering. Förvaltningen har arbetat med att analysera hur förskolorna arbetar med information till föräldrarna och tagit fram en mall för kommunikationsplan. Det systematiska kvalitetsarbetet har utvecklats och de nya underlagen för enhetsplanerna säkerställer att förskolorna arbetar mot de nationella målen.

Tyresö kommun arbetar fullt ut med inkluderande lärmiljöer och under året lades de sista kommungemensamma grupperna ner inom förskolan. Förvaltningen ser det som en självklarhet att alla barn ska finnas i sitt naturliga sammanhang i så stor utsträckning som möjligt. ”En skola för var och en” är en värdegrund och ett förhållningssätt för hur vi bemöter och organiserar verksamheten i förskolan.

Språkoteket är en kommunövergripande verksamhet med uppdrag att stimulera ett språkutvecklande arbetssätt i förskolan. Nyttjandet av Språkotekets tjänster har ökat under året, både vad gäller kursutbud och utlåning. Att fler barn får möjlighet till språkstimulerande arbetssätt är viktigt för utvecklingen av språket.

Teamet för utsatta barn är en modell för att tidigt upptäcka barn som behöver hjälp. Under 2015 utökades verksamheten och började gälla för alla kommunala förskolor. Teamet ger personal stöd och råd kring barn man känner oro för. Det stöd som teamet för utsatta barn har bidragit med har inneburit en kompetenshöjning gällande personalens förhållningssätt.

Förskolornas verksamhet kännetecknas av hög kvalitet och lokalt har ett flertal mindre projekt genomförts. Ett flertal utställningar har arrangerats. Bland annat på Tyresö kommuns kvalitetsdag, Tyresödagen, en utställning i Tyresö centrum samt den årliga gemensamma utställningen för alla kommunala förskolor i biblioteket. I år var temat för den gemensamma utställningen ”en förskola för var och en”. Utställningarna har visat goda exempel verksamheten som bedrivs i förskolan.

Barn- och elevhälsa

Entydiga forskningsresultat visar att en bra skolgång är den absolut viktigaste friskfaktorn för upplevd god hälsa bland barn och unga. Insatser för barn med svårigheter i förskolan bör därför sättas in så tidigt som möjligt.

Sedan höstterminen 2015 arbetar en av barn- och elevhälsans psykologer enbart gentemot förskolan, främst med handledning av personal.

För att kunna hjälpa barn och ungdomar som riskerar att fara illa krävs ibland samverkan mellan olika professioner från olika förvaltningar och myndigheter som arbetar för barns bästa. Samverkan är en komplex process och en framgångsfaktor för bra samverkan är att det finns naturliga kontaktytor samt kunskap om varandras uppdrag, resurser och begränsningar. Sedan flera år har barn- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och utvecklingsförvaltningen tillsammans med barn- och ungdomsläkarmottagningen, habiliteringscentrum och barn- och ungdomspsykiatrien PRIMA Barn kommit överens om ett samverkansavtal kring en struktur för samverkan kallad BUS. Strukturen bygger på samverkan på tre olika nivåer – politisk, chefs- och handläggarnivå. Det finns också en samverkansstruktur mellan socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen i form av ett konsultationsteam för att tidigt upptäcka yngre barn som lever i våldutsatta miljöer.

Skoldatateket/Språkoteket

Inom barn- och elevhälsan finns även kommunens Språkotek och Skoldatatek. Språkoteket erbjuder föreläsningar, kurser och handledningsstöd kring språkutvecklande arbetssätt och tal-, språk och kommunikationssvårigheter företrädesvis i förskolan. Språkoteket erbjuder även utlåning av språkstimulerande material till enskilt barn/barngrupp.

Tillsyn av förskolorna genomförs av kvalitetsenheten

Enligt skollagen är kommunen tillsynsmyndighet för fristående förskolor och Skolinspektionen för de kommunala förskolorna. Varje huvudman är skyldig att vidta åtgärder om det vid tillsyn genom klagomål eller på annat sätt framkommer att det finns brister i en verksamhet. Kvalitetsenheten genomför årligen tillsyner av förvaltningens verksamheter enligt en fastställd årlig granskningsplan. Tillsynsrapporterna publiceras sedan på kommunens webbplats och redovisas för barn- och utbildningsnämnden. Under 2015 har kvalitetsenheten genomfört tillsyn vid fem fristående förskolor och följt upp tidigare genomförda granskningar vid två kommunala förskolor. Tillsynsrapporterna för de under året granskade förskolorna pekar på följande områden, inom vilka verksamheterna arbetar aktivt och medvetet och därmed utgör goda exempel:

- värdegrundsfrågor
- barnens lärande och utveckling
- barnens möjligheter till eget ansvar och inflytande
- samarbetet mellan hem och förskola

Majoriteten av förskolorna har förbättrat sin verksamhet inom de utvecklingsområden som lyftes i de senaste granskningsrapporterna. För några av förskolorna kvarstår den pedagogiska dokumentationen och det systematiska kvalitetsarbetet som utvecklingsområden att fokusera på under 2016.

Barnomsorg på obekväm arbetstid

Barnomsorg på obekväm arbetstid är en verksamhet som bedrivs på tider då den ordinarie förskolan har stängt, det vill säga mellan kl. 18.30–06:30 sju dagar per vecka året runt. Omsorgen bedrivs i barnens hem och finansieras genom anslag och ett mindre statsbidrag.

Antalet vårdnadshavare som beviljats barnomsorg på obekväm arbetstid har under 2015 varit relativt stabilt. Under 2015 har tio familjer och 17 barn omfattats av verksamheten. Den största delen av året är det dock åtta familjer och 11 barn som huvudsakligen har omfattats av denna verksamhet.

Vårdnadsbidrag

Under året som gått har i snitt 24 vårdnadshavare beviljats vårdnadsbidrag. Av dessa har 19 fått helt vårdnadsbidrag om 3000 kr/månad och fem halvt vårdnadsbidrag om 1500 kr/månad.

	2013	2014	2015
Antal vårdnadsbidrag	16	25	24

Vårdnadsbidrag 2013-2015. Källa: förvaltningens egen statistik, Eixtens.

Under hösten 2015 fattade regeringen beslut om att vårdnadsbidraget ska upphöra per den 31 januari 2016. I kommunen var sista dag för ansökan den 20 december 2015. Därefter beviljas inga nya vårdnadsbidrag. Vårdnadshavare som sedan tidigare fått bidraget beviljat får behålla det tills barnet fyller tre år alternativt till dess att vårdnadshavaren säger upp bidraget.

Avgiftskontroll

Under 2015 genomförde förvaltningen en avgiftskontroll för tredje året i rad. Föräldrarnas förskole- och fritidshemsavgift baseras på den inkomst de registrerat i det administrativa systemet. Den uppgiften kontrolleras mot Skatteverkets inkomstuppgifter och 2015 resulterade det i 1.2 mkr.

Synpunkter och klagomål

Enligt skollagen ska varje huvudman ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen och är skyldig att vidta eventuella nödvändiga åtgärder. Synpunkter och klagomål gällande kommunens samtliga verksamheter kan göras via e-tjänstportalen på kommunens webbplats. Varje förvaltning ansvarar för hanteringen av inkomna synpunkter som rör dess verksamhet. Återkoppling på synpunkter ska lämnas till medborgare inom 10 arbetsdagar.

Under 2015 inkom 207 synpunkter och klagomål ställda till barn-och utbildningsförvaltningen.

	Förskola	Pedagogisk omsorg	Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem	Felanmälan av IT-system	Övrigt
Antal	51	1	66	87	2

Synpunkter och klagomål 2015. Källa: förvaltningens egen statistik.

Ett tiotal synpunkter på förskola och skola har föranlett vidare utredning. De flesta av dessa var vid årets slut åtgärdade och avslutade. I ett par fall vidtas fortfarande åtgärder och ärendena är under uppsikt av berörd verksamhetschef.

VFU – Verksamhetsförlagd utbildning

Mottagandet av studenter som gör sin verksamhetsförlagda utbildning (praktik) i kommunens förskolor och skolor innebär en möjlighet för kommunen att knyta framtida kompetenta och engagerade medarbetare till sig. Under året har förskolor och skolor, såväl kommunala som fristående, tagit emot ett femtiotal studenter som därmed har kunnat genomföra sin praktik på en skola eller förskola i kommunen.

6.2 FAKTORER SOM PÅVERKAT VERKSAMHETEN UNDER ÅRET

Förskoleverksamhet innefattar förskola och annan pedagogisk omsorg. Placeringen av barn folkbokförda i Tyresö kommun fördelar sig enligt tabellen nedan.

	Avläsning 15 februari	Avläsning 15 september
Kommunal förskola i Tyresö kommun (egenregi)	1702	1608
Kommunal pedagogisk omsorg i Tyresö kommun (egenregi)	6	4
Kommunal förskola i annan kommun	8	4
Fristående förskola i Tyresö kommun	986	911
Fristående pedagogisk omsorg i Tyresö kommun	69	59
Fristående förskola i annan kommun	23	21
Fristående pedagogisk omsorg i annan kommun	0	0
Totalt	2 794	2 607

Källa: Förvaltningens statistik, avläsning februari och september 2015, Extern.

Utöver folkbokförda barn har i snitt 12 barn från annan kommun, inklusive skyddade identiteter från annan kommun varit inskrivna i förskoleverksamhet i Tyresö kommun.

I september genomförde verksamhetschefen en kartläggning av alla enheter och ställde frågor kring organisation och ledarskap. Den visade på att förskolans personal är mycket engagerad, stora skillnader i miljö och material, att det nära pedagogiska ledarskapet saknades hos ett flertal förskolor och att efterfrågan på större likvärdighet mellan kommunens förskolor var stort. Detta är faktorer som påverkar förskolans utveckling.

Behovet av fler förskoleplatser och förskolelokaler har ökat under höstterminen. Lokalförsörjning på såväl kort- som lång sikt har varit en prioriterad fråga under senare delen av 2015 och kommer att fortsätta vara en aktuell fråga även under 2016.

Rekrytering av förskollärare och barnskötare har under året försvårats. Efterfrågan är hög i hela Stockholmsregionen och tillgången är begränsad.

7. Mål och resultat

7.1 LIVSKVALITET – DEN ATTRAKTIVA KOMMUNEN

Visionen om Tyresö som den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen ska prägla allt arbete. Det ska vara styrande för den fysiska planeringen av kommunen. Det ska prägla den mångfald av verksamheter som bedrivs av kommunen eller finansieras via kommunen oavsett om det handlar om skola, äldreomsorg eller parkförvaltning. En genomtänkt och långsiktig stadsplanering ska möjliggöra ett Tyresö som växer och tar ansvar i Stockholmsregionen, samtidigt som Tyresös värden – närhet till naturen och stora grönområden, närhet till vatten och skärgård, närhet till storstaden och vår trygghet i vardagen – ska värnas. Det ska vara lätt att leva i Tyresö och vara Tyresöbo. Tillsammans, i dialog med alla Tyresöbor, skapar vi framtidens Tyresö, den attraktivaste kommunen där man vill leva hela livet.

Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner

Nämndmål

Barns och vårdnadshavares delaktighet i förskolan ska öka

Trend och bedömning

Mätningen sker under våren i den årliga föräldraenkäten som genomförs i samarbete med företaget CMA. Föräldrarna svarar på frågor om trygghet, trivsel, lärande och bemötande.

Resultat och analys:

Resultatet är i stort sett oförändrat sedan året innan. Generellt är föräldrarna nöjda med verksamheten. Målet att resultatet ska öka på samtliga indikatorer kvarstår till nästa år. Förvaltningen deltar i SKLs satsning Leda för resultat och fokuserar där på barns delaktighet i förskolan. Erfarenheterna från detta kan komma att omsättas till samtliga barn och föräldrar till del och kunna påverka delaktigheten positivt.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Andel föräldrar som instämmer på påståendet "mitt barns tankar och intressen tas tillvara" (föräldraenkät)	79 %	Ska öka	78 %
Andel föräldrar som instämmer på påståendet "personalen är intresserad av mina synpunkter och önskemål" (föräldraenkät)	84 %	Ska öka	84 %

Nämndmål

Upplevelsen av trygghet ska öka i förskolan

Trend och bedömning

Mätningen sker under våren i den årliga föräldraenkäten som genomförs i samarbete med företaget CMA. Föräldrarna svarar på frågor om trygghet, trivsel, lärande och bemötande.

Resultat och analys:

Resultatet är i stort sett oförändrat sedan året innan. Generellt är föräldrarna nöjda med verksamheten. Målet att resultatet ska öka på samtliga indikatorer kvarstår till nästa år.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Förskola - andel föräldrar som instämmer på påståendet "mitt barn är tryggt i förskolan" (föräldraenkät)	96 %	Ska öka	94 %

Nämndmål

Lärandet ska öka i verksamheten

Trend och bedömning

Mätningen sker under våren i den årliga föräldraenkäten som genomförs i samarbete med företaget CMA. Föräldrarna svarar på frågor om trygghet, trivsel, lärande och bemötande.

Resultat och analys:

Resultatet är i stort sett oförändrat sedan året innan. Generellt är föräldrarna nöjda med verksamheten. Målet att resultatet ska öka på samtliga indikatorer kvarstår till nästa år.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Andel föräldrar som instämmer på påståendet "förskolan arbetar med att få barnen att förstå matematik" (föräldrakät)	74 %	Ska öka	76 %
Andel föräldrar som instämmer på påståendet "förskolan arbetar med att utveckla barnens språk" (föräldrakät)	84 %	Ska öka	83 %

7.2 GOD OCH LÅNGSIKTIG HUSHÅLLNING

Tyresö kommun har en långsiktigt stabil ekonomi med fokus på kommande generationer. För en långsiktigt stabil ekonomi är det nödvändigt att ha vissa överskott för att möta behov av investeringar, underhåll, utbyggnad, tillväxt och kommunens pensionsåtaganden mot våra medarbetare.

Kommunens arbete präglas av effektivitet, enkelhet och ett tydligt fokus på nöjda medborgare. En strävan är att samordna resurser och se till gemensamma behov som kommunen och medarbetarna har. Tyresö kommun visar respekt för skattebetalarna – Tyresöborna – genom att sträva efter kostnadseffektivitet och arbetsmetoder som ger bästa möjliga resultat. Den kommunala utdebiteringen ska hållas på lägsta möjliga nivå för att möjliggöra god och långsiktig hushållning i kommunen.

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Trend och bedömning

Trenden är att demografin ökar i åldrarna 1-5 år och 2015 har förskolan fått ett demografiskt tillägg i december på 4 878 tkr.

Resultat och analys:

Resultatet för verksamhetsområde förskola inklusive annan pedagogisk omsorg är positiv på helheten.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Ekonomiskt resultat, Tkr	4 426		3 592

7.3 ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

Tyresö kommun präglas av en god service till medborgarna. För detta krävs motiverade och kompetenta chefer och medarbetare samt ett kreativt och gott arbetsklimat. Tyresö ska stärka sin profil som attraktiv arbetsgivare för att kunna rekrytera och behålla kompetent personal. Tyresö erbjuder många vägar in till arbete i kommunen. Vi erbjuder stimulerande arbetsuppgifter i en utvecklande miljö, god arbetsmiljö, goda möjligheter till utveckling av karriären samt konkurrenskraftiga löner.

Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare

Trend och bedömning

Mäts i brukarundersökningen. 2015 genomfördes en mindre omfattande undersökning än tidigare. Eftersom det är första gången frågan ställs i medarbetarundersökningen kan ingen trend avläsas utan värdet får ses som en baslinjemätning att följa över tid.

Resultat och analys:

Inom verksamhetsområde förskola inklusive annan pedagogisk omsorg anger 75 procent av personalen att de skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare. Värdet är 6 procentenheter lägre än för kommunen totalt varför det är viktigt att bevaka detta och göra lämpliga insatser.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Andelen anställda inom verksamhetsområdet skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare för bekanta			75 %

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent

Trend och bedömning

Mäts i Bestyr. Förvaltningen skulle föredra en uppdelning mellan kort- och långtidssjukfrånvaro eftersom dessa ger olika information om klimatet på arbetsplatsen och kräver olika insatser.

Resultat och analys:

Den ackumulerade sjukfrånvaron har ökat med två procentenheter jämfört med året innan och det är främst långtidssjukfrånvaron som bidrar till ökningen. Förskolans verksamhetschef kommer under

2016 att se över detta tillsammans med kommunens HR-avdelning i syfte att minska sjukfrånvaron. Genom den organisation som barn- och utbildningsförvaltningen införde 1 januari 2016 ges förutsättningar för ett mer tydligt och närmare ledarskap vilket kommer att ge förutsättningar för att arbeta mer med sjukfrånvaron. Ledarskapet är en viktig förutsättning för trivsel och ett gott arbetsklimat. För förskolans del har det under året varit svårt att tillgodose platsgarantin varför barngrupperna blivit större vilket kan påverka arbetsbelastningen negativt.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	8,23 %	4 %	10,34 %

Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål

Trend och bedömning

Mäts i brukarundersökningen. 2015 genomfördes en mindre omfattande undersökning än tidigare. Eftersom det är första gången frågan ställs i medarbetarundersökningen kan ingen trend avläsas utan värdet får ses som en baslinjemätning att följa över tid.

Resultat och analys:

Inom verksamhetsområde förskola inklusive annan pedagogisk omsorg anger 94,5 procent av personalen att sysselsättningsgraden är anpassad till deras önskemål. Värdet är 4,5 procentenheter högre än för kommunen totalt.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Andel av de anställda inom verksamhetsområdet som anger att sysselsättningsgraden är anpassad till deras önskemål			94,5 %

7.4 FINANSIELL ANALYS

Resultaträkning för verksamhetsområde Förskola och annan pedagogisk omsorg

Belopp i tkr	Budget 2015	Utfall 2015	Utfall 2014
Intäkter			
Kommunbidrag	276 900	276 900	271 928
Demografiavräkning		4 878	
Övriga intäkter	25 720	28 285	28 170
Summa intäkter	302 620	310 056	300 098
Summa kostnader	302 620	306 471	295 672
Resultat	0	3 592	4 426

Driftsredovisning per verksamhet, myndighet/beställare

Tkr	Intäkter 2015	Kostnader 2015	Resultat
Förvaltningsgemensamt/ Administration	7685	9040	-1355
Pedagogisk omsorg intäkter	-374	-412	
Pedagogisk omsorg 1-12 år	6 402	6 605	
Totalt peng pedagogisk omsorg	6 028	6 193	-165
Förskola intäkter	-20 468	-23 091	
Förskolepeng 1-2 år	102 053	99 965	
Förskolepeng 3-5 år	171 221	170 610	
Totalt peng förskola	252 806	247 484	5 322
Vårdnadsbidrag	678	770	-92
Öppen förskola	1 426	1 414	12
Omsorg på obekvämt arbetstid	600	992	-392
Tilläggsbelopp förskola	11 055	10 359	696
Skolskjutsar förskola	0	0	0
Socio	1 500	1 500	0
Totalt för myndighet/ beställare	281 778	277 752	4 026

Nyckeltal/ verksamhetsmätt

Barn på förskola där synpunkter från barnen inhämtas systematiskt årligen, samtlig regi
Källa: egen undersökning i kommunen, intervju.

	2013	2014	2015
	79 %	72 %	Nyckeltalet har utgått.

Årsarbetare i förskolan med pedagogisk utbildning, kommunal regi <i>Källa: Skolverket, jämförelsetal.</i>	43 % (förskolläraryt utbildning, frätidspedagogutbildning eller lärarutbildning)	35 % (förskollärarexamen, frätidspedagogexamen eller lärarexamen)	Publiceras i april 2016.
Personalens sjukfrånvaro, (% , år) kommunal regi* - total sjukfrånvaro - varav korttid - varav långtid (>60 dgr)	7,39 % 4,05 % 3,34 %	8,23 % 4,45 % 3,79 %	(T.o.m. nov månad) 10,34 % 4,82 % 5,53 %

Analys och kommentar till det ekonomiska utfallet

Beställarsidan har ett utfall på plus fyra mkr. . Tilläggsbeloppen har gett ett överskott på grund av att färre förskolebarn bedömts ha extraordinarie behov utöver ordinarie undervisning samt att fler barn med tidigare tilläggsbelopp i förskolan gått upp till förskoleklass. Förvaltningsgemensamma kostnaders ökning beror till stor del på en utökning av personal på förvaltningen för att rättssäkra resursfördelning och myndighetsutövning.

Resultaträkning för verksamhetsområde

Belopp i tkr	Budget 2015	Utfall 2015	Utfall 2014
Summa intäkter		181 109	177 712
Summa kostnader		-181 543	-178 784
Resultat	0	-434	-1 072

Driftsredovisning per verksamhet, utförare i egen regi

Tkr	Intäkter 2015	Kostnader 2015	Resultat
Ingående balans	-1 072		
Förskola	182 181	181 543	-434

Analys och kommentar till det ekonomiska utfallet

Utförarsidan på förskolan, egenregi, har ett minusresultat på 434 tkr 2015. Förskolorna har under året arbetat med sina kostnader och arbetat in hälften av underskottet från 2014.

8.1 ÅRETS VERKSAMHET

I december 2014 gav kommundirektören och barn- och utbildningsnämndens ordförande förvaltningschefen i uppdrag att se över både stabsfunktionen och organisationen av verksamhetsområdena inom barn- och utbildningsförvaltningen. Under 2015 har verksamhetsområde 2, grundskola och grundsärskola inklusive fritidshem kartlagts och under hösten har en ny organisation skapats vilken trädde i kraft 1 jan 2016. Den nya organisationen syftar till att utifrån likvärdighet, resultatansvar samt rektors pedagogiska uppdrag möjliggöra optimala förutsättningar för eleverna att lyckas i sin kunskapsutveckling.

2015 har grundskolorna varit organiserade i olika typer av enheter, från väldigt stora enheter till enheter som är relativt mycket mindre. Allt från Nybodabergets enhet, där två grundskolor och flera förskolor tillhört samma enhet under en rektor, till enheter med enbart en grundskola. Ansvar har legat på rektorerna, men möjligheten som rektor att skapa pedagogiskt fokus och god insyn i de olika verksamheterna har varit begränsad. Förutsättningarna har varierat stort mellan rektorerna. En del har kunnat utöva ett nära pedagogiskt ledarskap medan andra har agerat mer ifrån områdeschefsperspektiv.

Under hösten har antalet lediga grundskoleplatser inventerats med hjälp av skolornas rektorer. Det finns en överkapacitet i grundskolan. Den största delen av dessa platser finns på mellanstadiet och högstadiet.

I den organisation som gällt under 2015 har fritidshemmen varit en del av det stora uppdrag som rektor ansvarat för. Pedagogiskt fokus har legat på skolan och fritidshemsverksamheten kommit i skymundan. Under 2015 fick förvaltningen ett politiskt uppdrag att utvärdera kvaliteten inom fritidshemsverksamheten. Under 2016 kommer en kommunövergripande utvärdering av fritidshemmen på enhetsnivå att genomföras. Utifrån resultatet kommer varje enhet därefter att arbeta med sina prioriterade utvecklingsområden för att öka kvaliteten i fritidshemmens verksamhet

Tyresö kommun arbetar fullt ut med inkluderande lärmiljöer och under året lades de sista kommungemensamma grupperna ner inom grundskolan. Förvaltningen ser det som en självklarhet att alla elever ska finnas i sitt naturliga sammanhang i så stor utsträckning som möjligt. ”En skola för var och en” är en värdegrund och ett förhållningssätt för hur vi bemöter och organiserar undervisningen.

Språkoteket en kommunövergripande verksamhet med uppdrag att stimulera ett spårkutvecklande arbetssätt i grundskolan. Nyttjandet av Språkotekets tjänster har under året ökat. Grundskolan har utnyttjat Språkotekets kursutbud och utlåning. Denna verksamhet är viktig både ur ett elevperspektiv samt för att utveckla personalens kompetens.

Grundskolornas verksamhet håller en högkvalitet och tydligt fokus på eleven. Tyresö har generellt höga meritvärden i jämförelse med andra kommunala skolor i riket. Meritvärdet beräknas annorlunda

2015 jämfört med tidigare år. Från 2015 beräknas summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg och för 17 ämnen för elever som läst moderna språk som språkval.

Barn- och elevhälsa

Entydiga forskningsresultat visar att en bra skolgång är den absolut viktigaste friskfaktorn för upplevd god hälsa bland barn och unga och insatser för elever med svårigheter i skolan bör sättas in så tidigt som möjligt.

Barn- och elevhälsan omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser och bedriver främst förebyggande verksamhet för att främja lärande och hälsa. Den fokuserar på att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Barn- och elevhälsan finns i skolan för eleverna och är aktiv i skolans värdegrundsarbete samt verkar för bra arbets- och lärmiljö för eleverna. På varje skola finns ett elevhälsoteam bestående av rektor samt elevhälsans samtliga kompetenser.

För att kunna hjälpa barn och ungdomar som riskerar att fara illa krävs ibland samverkan mellan olika professioner från olika förvaltningar och myndigheter som arbetar för barns bästa. Samverkan är en komplex process och en framgångsfaktor för bra samverkan är att det finns naturliga kontaktytor samt kunskap om varandras uppdrag, resurser och begränsningar. Sedan flera år har barn- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och utvecklingsförvaltningen tillsammans med barn- och ungdomsläkarmottagningen, habiliteringscentrum och barn- och ungdomspsykiatrien PRIMA Barn kommit överens om ett samverkansavtal kring en struktur för samverkan kallad BUS. Strukturen bygger på samverkan på tre olika nivåer – politisk, chefs- och handläggarnivå. Det finns också en samverkansstruktur mellan socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen i form av ett konsultationsteam för att tidigt upptäcka yngre barn som lever i våldutsatta miljöer.

Under hösten 2015 har skolan tagit emot ett ökat antal nyanlända elever från andra länder vilket inneburit ett kraftigt ökat tryck på framför allt elevhälsans medicinska insats i form av skolläkarbesök, hälsosamtal med skolsköterska och vaccinationsuppdatering.

På grund av många nyanländas erfarenheter av en längre tid på flykt kommer trycket på sikt även att öka när det gäller elevhälsans psykologiska och psykosociala insats.

Skoldatateket/Språkoteket

Inom barn- och elevhälsan finns även kommunens Språkotek och Skoldatatek. Språkoteket erbjuder föreläsningar, kurser och handledningsstöd kring språkutvecklande arbetssätt och tal-, språk och kommunikationssvårigheter företrädesvis i förskolan. Språkoteket erbjuder även utlåning av språkstimulerande material till enskilt barn/barngrupp.

Skoldatateket erbjuder föreläsningar, kurser, konsultation och handledningsstöd till pedagoger kring enskilda elever eller elevgrupper om specialpedagogiskt förhållningssätt, alternativa verktyg och inkluderande arbetssätt. Skoldatateket har även talbokstillstånd och kan därmed registrera egna nedladdare till talboksbiblioteket Legimus.

Språkoteket/Skoldatateket erbjuder också kurser och konsultations-/handledningsstöd när det gäller språkutvecklande arbetssätt och andraspråksinläring.

Återvändarskolan

Tyresö återvändarskola fungerar som en korttidsskola där eleven inledningsvis med elev och vårdnadshavares godkännande blir provinskriven på en månads tid. Grundtanken är att så snart som möjligt återföra hemmasittande elever till ordinarie skola, alternativt en mer anpassad studieform anpassad för elevens specifika behov. Återvändarskolan samverkar bland annat med socialtjänst och ordinarie skola för att eleven så snart som möjligt ska kunna återgå till ordinarie skola. Att utnyttja de möjligheter som finns i form av kunskap och använda det arbete som redan görs kring dessa elever är en stor styrka då man kan samordna arbetet och skapa en bra helhetsbild. Under 2015 har Återvändarskolan arbetat med 15 elever. På Återvändarskolan arbetar två heltidstjänster och verksamhetens uppvisar mycket goda resultat i sitt arbete med hemmasittande elever.

Synpunkter och klagomål

Enligt skollagen ska varje huvudman ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen och är skyldig att vidta eventuella nödvändiga åtgärder. Synpunkter och klagomål gällande kommunens samtliga verksamheter kan göras via e-tjänstportalen på kommunens webbplats. Varje förvaltning ansvarar för hantering av inkomna synpunkter som rör dess verksamhet. Återkoppling på synpunkter ska lämnas till medborgare inom 10 arbetsdagar.

Under 2015 inkom 207 synpunkter och klagomål ställda till barn-och utbildningsförvaltningen.

	Förskola	Pedagogisk omsorg	Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem	Felanmälan av IT-system	Övrigt
Antal	51	1	66	87	2

Synpunkter och klagomål 2015. Källa: Förvaltningens egen statistik.

Ett tiotal synpunkter på förskola och skola har föranlett vidare utredning. De flesta av dessa var vid årets slut åtgärdade och avslutade. I ett par fall vidtas fortfarande åtgärder och ärendena är under uppsikt av berörd verksamhetschef.

VFU – Verksamhetsförlagd utbildning

Mottagandet av studenter som gör sin verksamhetsförlagda utbildning (praktik) i kommunens förskolor och skolor innebär en möjlighet för kommunen att knyta framtida kompetenta och engagerade medarbetare till sig. Under året har förskolor och skolor, såväl kommunala som fristående, tagit emot ett femtiotal studenter som därmed har kunnat genomföra sin praktik på en skola eller förskola i kommunen.

8.2 FAKTORER SOM PÅVERKAT VERKSAMHETEN UNDER ÅRET

Placeringen av elever folkbokförda i Tyresö kommun fördelar sig enligt tabellen nedan.

I kommunal grundskola inklusive grundsärskola i Tyresö kommun (egenregi)	5280
I kommunal grundskola inklusive grundsärskola i annan kommun	89
I fristående grundskola i Tyresö kommun	771
I fristående grundskola inklusive grundsärskola i annan kommun	561
Summa	6701

Källa: Förvaltningens statistikavläsning 15 september 2015, Extens

Kommunen tog emot 158 elever från andra kommuner som haft sin skolplacering i någon av Tyresös grundskolor eller grundsärskolor.

Under hösten genomförde verksamhetschefen en kartläggning av alla enheter och ställde frågor kring organisation och ledarskap. Grundtanken har under det fortsatta arbetet varit en rektor per skola.

Rekrytering av lärare i vissa ämnen har under året försvårats. Efterfrågan är hög i Stockholmsregionen.

8. Mål och resultat

9.1 LIVSKVALITET – DEN ATTRAKTIVA KOMMUNEN

Visionen om Tyresö som den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen ska prägla allt arbete. Det ska vara styrande för den fysiska planeringen av kommunen. Det ska prägla den mångfald av verksamheter som bedrivs av kommunen eller finansieras via kommunen oavsett om det handlar om skola, äldreomsorg eller parkförvaltning. En genomtänkt och långsiktig stadsplanering ska möjliggöra ett Tyresö som växer och tar ansvar i Stockholmsregionen, samtidigt som Tyresös värden – närhet till naturen och stora grönområden, närhet till vatten och skärgård, närhet till storstaden och vår trygghet i vardagen – ska värnas. Det ska vara lätt att leva i Tyresö och vara Tyresöbo. Tillsammans, i dialog med alla Tyresöbor, skapar vi framtidens Tyresö, den attraktivaste kommunen där man vill leva hela livet.

Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner

Nämndmål

Elevers och vårdnadshavares delaktighet i skolan ska öka

Trend och bedömning

Mätningen sker under våren i den årliga elev- respektive föräldraenkäten som genomförs i samarbete med företaget CMA. Elever och föräldrar svarar på frågor om trygghet, trivsel, lärande och bemötande.

Resultat och analys:

Resultatet är i stort sett oförändrat sedan året innan när det gäller eleverna. Däremot ses en positiv utveckling när det gäller föräldrarnas upplevelse av delaktighet. Målet att resultatet ska öka på samtliga indikatorer kvarstår till nästa år. Förvaltningen deltar i SKLs satsning Leda för resultat och fokuserar där på elevernas delaktighet i grundskolan. Erfarenheterna från detta kan komma att omsättas till samtliga elever och påverka delaktigheten positivt.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Grundskola - andel elever i årskurs 5 som instämmer på påståendet "lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter" (elevenkät)	82 %	Ska öka	84 ¹⁰ %
Grundskola - andel elever i årskurs 8 som instämmer på påståendet "lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter" (elevenkät)	67 %	Ska öka	65 %
Grundskola, åk 5 - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Personalen är intresserad av mina synpunkter och önskemål" (föräldraenkät)	70 %	Ska öka	74 %
Grundskola, åk 8 - andel föräldrar som instämmer på påståendet "Personalen är intresserad av mina synpunkter och önskemål" (föräldraenkät)	59 %	Ska öka	66 %

Nämndmål

Upplevelsen av trygghet ska öka i grundskolan

Trend och bedömning

Mätningen sker under våren i den årliga elev- respektive föräldraenkäten som genomförs i samarbete med företaget CMA. Elever och föräldrar svarar på frågor om trygghet, trivsel, lärande och bemötande.

Resultat och analys:

Resultatet är i stort sett oförändrat sedan året innan. 91, respektive 89 procent är höga värden men målet kvarstår då vi anser att alla ska vara trygga i skolan vilket också styrdokumenterna föreskriver.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Grundskola - andel elever i årskurs 5 som instämmer på påståendet "jag känner mig trygg i skolan" (elevenkät)	90 %	Ska öka	91 %
Grundskola - andel elever i årskurs 8 som instämmer på påståendet "jag känner mig trygg i skolan" (elevenkät)	90 %	Ska öka	89 %

Nämndmål

Kunskapsresultaten ska öka och hålla en hög kvalitet

Trend och bedömning

Mätningen sker genom betygsresultaten vårterminen respektive år.

Resultat och analys:

Den positiva trenden avseende kunskapsresultaten i grundskolan håller i sig. Som orsak till detta kan anges kommunens arbete med En skola för var och en och inkluderande lärmiljöer, arbetet med särskilt stöd och anpassningar, Skoldatateket/Språkotekets arbete med stöd till barn/elever och pedagoger, kompensatoriska hjälpmedel och ett gott ledarskap på alla nivåer. Sist men inte minst ska nämnas skickliga pedagoger och nyfikna och flitiga elever.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Grundskola - Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel (°°)	81,80 %	Ska öka	85 %

Nämndmål

Elever i Tyresö har kunskap och förmåga att göra väl underbyggda val för fortsatta studier och framtida yrkesval

Trend och bedömning

Mäts i Sveriges kommuner och landstings Öppna jämförelser som publiceras 2016. Värdet nedan är taget ur databasen Kolada vilken ligger till grund för Öppna jämförelser som publiceras först 2016.

Resultat och analys:

Skolorna har i sina enhetsplaner skapat aktiviteter för arbetet med studie- och yrkesvägledning. En plan finns för arbete med studie- och yrkesvägledning i skolans alla årskurser. Regelbundna konferenser kring studie- och yrkesvägledning hålls sedan 2015 fyra gånger per år i samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och utvecklingsförvaltningen. En minskning av studieavbrott på gymnasiet till följd av insatser i grundskolan kan inte mätas fullt ut förrän om ett antal år då dagens grundskolelever kommer upp i gymnasiet.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Grundskola - andel elever som fullföljt gymnasieutbildning efter fyra år	74,80%		79%

9.2 GOD OCH LÅNGSIKTIG HUSHÅLLNING

Tyresö kommun har en långsiktigt stabil ekonomi med fokus på kommande generationer. För en långsiktigt stabil ekonomi är det nödvändigt att ha vissa överskott för att möta behov av investeringar, underhåll, utbyggnad, tillväxt och kommunens pensionsåtaganden mot våra medarbetare.

Kommunens arbete präglas av effektivitet, enkelhet och ett tydligt fokus på nöjda medborgare. En strävan är att samordna resurser och se till gemensamma behov som kommunen och medarbetarna har. Tyresö kommun visar respekt för skattebetalarna – Tyresöborna – genom att sträva efter kostnadseffektivitet och arbetsmetoder som ger bästa möjliga resultat. Den kommunala utdebiteringen ska hållas på lägsta möjliga nivå för att möjliggöra god och långsiktig hushållning i kommunen.

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Trend och bedömning

Trenden är att demografin ökar i dessa åldrar och 2015 har grundskolan fått ett demografiskt tillägg på 7 256 tkr.

Resultat och analys:

Resultatet för verksamhetsområde grundskola är negativt på helheten. Det är framför allt tilläggsbelopp, särskolan och skolskjutsar som går över budget.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Ekonomiskt resultat, Tkr	-7 295		-5 853

9.3 ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

Tyresö kommun präglas av en god service till medborgarna. För detta krävs motiverade och kompetenta chefer och medarbetare samt ett kreativt och gott arbetsklimat. Tyresö ska stärka sin profil som attraktiv arbetsgivare för att kunna rekrytera och behålla kompetent personal. Tyresö erbjuder många vägar in till arbete i kommunen. Vi erbjuder stimulerande arbetsuppgifter i en utvecklande miljö, god arbetsmiljö, goda möjligheter till utveckling av karriären samt konkurrenskraftiga löner.

Medarbetarna rekommenderar Tyresö som arbetsgivare

Trend och bedömning

Mäts i brukarundersökningen. 2015 genomfördes en mindre omfattande undersökning än tidigare. Eftersom det är första gången frågan ställs i medarbetarundersökningen kan ingen trend avläsas utan värdet får ses som en baslinjemätning att följa över tid.

Resultat och analys:

Inom verksamhetsområde 2 anger 77 procent av personalen att de skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare. Värdet är 4 procentenheter lägre än för kommunen totalt varför det är viktigt att bevaka detta och göra lämpliga insatser.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Andelen anställda inom verksamhetsområdet skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare för bekanta		Baslinjemätning	77%

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent

Trend och bedömning

Mäts i Bestyr "ackumulerad sjukfrånvaro". Förvaltningen skulle föredra en uppdelning mellan kort- och långtidssjukfrånvaro eftersom dessa såväl ger olika information om klimatet på arbetsplatsen som kräver olika insatser.

Resultat och analys:

Den totala sjukfrånvaron har ökat med 0,7 procentenheter jämfört med året innan. Verksamhetschefen kommer under 2016 att se över detta tillsammans med kommunens HR-avdelning i syfte att minska sjukfrånvaron. Genom den organisation som barn- och utbildningsförvaltningen sjösatte 1 januari 2016 ges förutsättningar för ett mer tydligt och närmare ledarskap vilket kommer att ge förutsättningar för att arbeta mer med sjukfrånvaron. Ledarskapet är en viktig förutsättning för trivsel och ett gott arbetsklimat.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Den totala sjukfrånvaron inom verksamhetsområdet (%)	6,18 %	4 %	6,86 %

Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål

Trend och bedömning

Mäts i brukarundersökningen. 2015 genomfördes en mindre omfattande undersökning än tidigare. Eftersom det är första gången frågan ställs i medarbetarundersökningen kan ingen trend avläsas utan värdet får ses som en baslinjemätning att följa över tid.

Resultat och analys:

Inom verksamhetsområde 2 anger 92 procent av personalen att sysselsättningsgraden är anpassad till deras önskemål. Värdet är 2 procentenheter högre än för kommunen totalt.

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Andel av de anställda inom verksamhetsområdet som anger att sysselsättningsgraden är anpassad till deras önskemål	-	Baslinjemätning	92 %

9.4 FINANSIELL ANALYS

Resultaträkning för verksamhetsområde

Belopp i tkr	Budget 2015	Utfall 2015	Utfall 2014
Kommunbidrag	643 300	643 300	621 983
Demografiavräkning		7 256	
Övriga intäkter	41 780	63 344	52 154
Summa intäkter	685 080	713 900	674 137
Summa kostnader	685 080	719 753	681 432
Resultat	0	-5 853	-7 295

Driftsredovisning per verksamhet, myndighet/beställare

Tkr	Intäkter 2015	Kostnader 2015	Resultat
Förvaltningsgemensamt	29 648	29 899	-251
Intäkter fritids, f-class, grundskola	-29 263	-41 924	
Fritidspeng F-6	109 695	110 095	
Förskoleklasspeng	39 643	39 524	
Årskurs 1-3 peng	130 393	133 733	
Årskurs 4-6 peng	146 916	151 588	
Årskurs 7-9 peng	150 309	154 306	
Summa peng grundskola inklusive förskoleklass	547 693	547 322	371
Fritidsklubb 4-6	1 070	1 619	-549
Resurscentrum	3 082	1 681	1401
Tilläggsbelopp	23 787	28 754	-4 967
Skolskjutsar	5 100	6 764	-1 664
Socio	10 100	9 977	123
Mångfaldsverksamhet	13 105	12 642	463
Särskola	17 603	20 152	-2 549
Summa Beställare	651 188	658 810	-7 622

Nyckeltal/ verksamhetsmått	2013	2014	2015
ÅK 9			
1. Meritvärde (16 ämnen) (genomsnitt 17 ämnen)	210 -	217,2 224,5	224,8 232,1

2. Andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (%)	76,2 %	81,8 %	84,8 %
3. Andel behöriga elever till ett yrkesprogram (%) <i>Källa: Skolverket, SCB</i>	86,1 %	87,5 %	92,7 %
Nationella prov åk 9 (%) - Matematik - Svenska - SVA - Engelska <i>Källa: Skolverket, SCB</i>	88 % 95 % 70 % 97 %	92 % 97 % 53 % 98 %	84 % 97 % 60 % 99 %
ÅK 6 Nationella prov åk 6 (%) - Matematik - Svenska - SVA - Engelska <i>Källa: Skolverket, SCB</i>	96 % 97 % ~100 % 98 %	94 % 94 % 75 % 97 %	92 % 97 % ~100 % 95 %
ÅK 3 Nationella prov åk 3 (%) - Matematik - Svenska/SVA <i>Källa: Skolverket, SCB</i>	71 % 72 %	64 % 75 %	82 % 74 %
Personalens sjukfrånvaro, (%) ^{††} - total sjukfrånvaro - varav kort - varav långtid (>60 dgr) <i>Källa: Bestyr</i>	6,38 % 3,23 % 3,15 %	6,18 % 3,44 % 2,74 %	(T.o.m. nov månad) 6,86 % 4,03 % 2,83 %
Ogiltig frånvaro åk 7-9 <i>Källa: Intern statistik, Exens.</i>	2,3 % (HT-13)	2,8 % (VT-14)	2,4 % (HT-15)
Andel föräldrar som anser att fritidshemmets verksamhet är stimulerande och utvecklande för deras barn (åk F-3) <i>Källa: Årlig brukarundersökning</i> <i>Fråga: Fritidshemmets verksamhet är stimulerande och utvecklande för mitt barn.</i>	82 %	84,5 %	84 %
Personaltäthet i fritidshemmet – antal elever per anställd <i>Källa: Skolverket, SIRIS.</i>	11,8	13,5	Resultat redovisas i april 2016.

Analys och kommentar till det ekonomiska utfallet

Beställarsidan har ett utfall på minus 7,6 mkr. Skolskjutsarnas negativa utfall beror på att medel inte avsatts för ökat antal elever och att fler elever använder skoltaxi. Tilläggsbeloppets underskott beror

på ökade kostnader för extern skolplacering, ofta i samverkan med socialtjänsten samt att fler elever i grundskolan bedömts ha extraordinarie behov utöver den ordinarie undervisningen. Fler förskolebarn med tilläggsbelopp har flyttat upp till förskoleklass. Grundsärskolans underskott beror bland annat på att det skett en tydligare kostnadsuppdelning mellan placering av grundsärskolans elever på fritidshem mellan grundskolan och särskolan.

Resultaträkning för verksamhetsområde grundskola, egenregi

Belopp i tkr	Budget 2015	Utfall 2015	Utfall 2014
Summa intäkter		521 933	527 458
Summa kostnader		-520 164	-527 482
Resultat	0	1 769	-24

Driftsredovisning per verksamhet, utförare i egen regi

Tkr	Intäkter 2015	Kostnader 2015	Resultat
Ingående balans	-24		
Grundskola egenregi	521 933	520 164	1 769

Analys och kommentar till det ekonomiska utfallet

Utförarsidan på grundskolan, egenregi, gör ett plusresultat för 2015 på 1 769 tkr. Detta utfall är inkluderat 5 353 tkr för lågstadiesatsningen, ett statsbidrag som kräver motprestation. Återsökning sker i oktober 2016.

9. Sammanfattande analyser – verksamhet och ekonomi

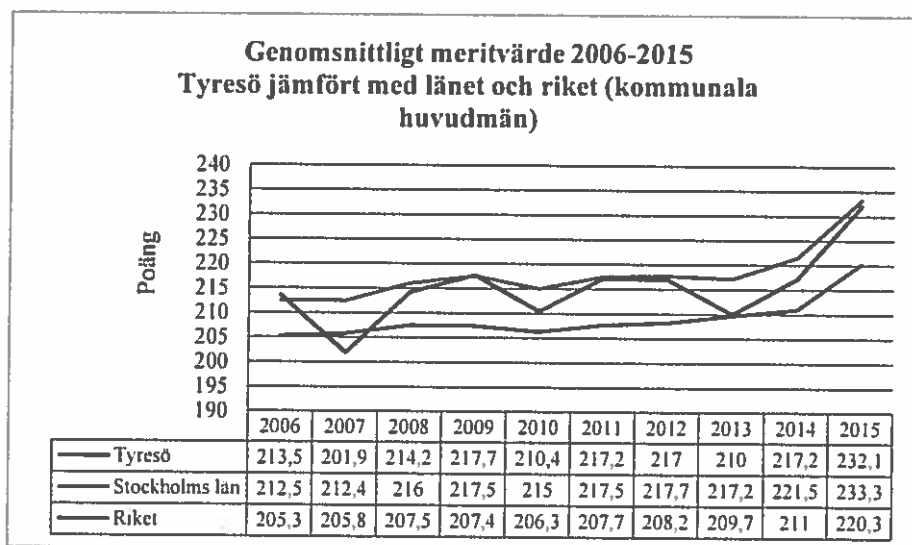
Verksamhetsområde förskola inklusive annan pedagogisk omsorg har 2015 en ekonomi i balans på beställarsidan dock går utförarna i egenregi med ett litet underskott.

Verksamhetsområde grundskola inklusive fritidshem och grundsärskola har på beställarsidan ett negativt resultat då främst skolskjutsar, tilläggsbelopp och grundsärskolan har ökade kostnader gentemot budget. Utförsidan på grundskolan, egenregi har ett positivt utfall.

Barn- och utbildningsnämnden har definierat tre delmål för att nå målet att bli en av Sveriges bästa skolkommuner. För att nå målet ska förskola och skola präglas av delaktighet, trygghet och höga resultat.

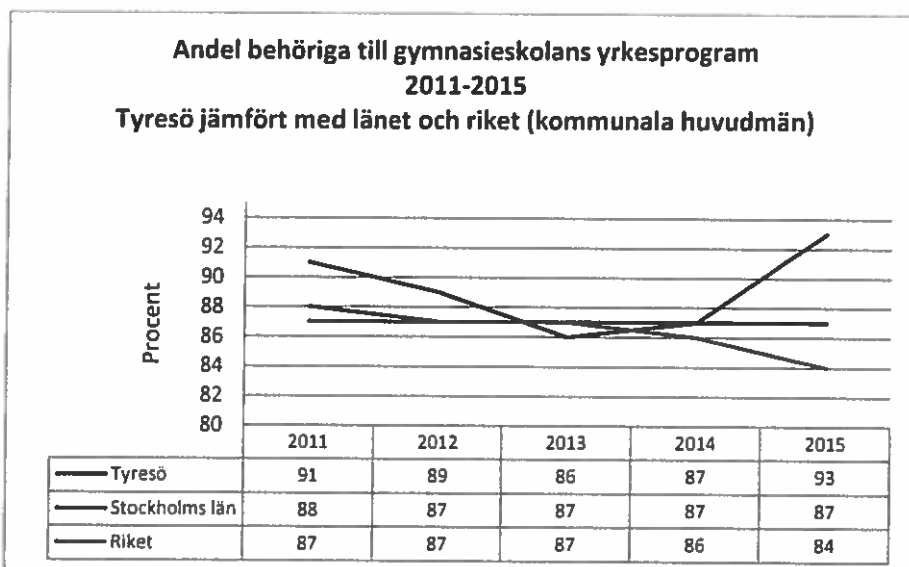
Inom förskolan är resultaten fortsatt höga och relativt konstanta. Med den nya organisationens ökade fokus på det pedagogiska ledarskapet inom förskolan finns en god grund för resultatförbättring under 2016.

Inom grundskola och grundsärskola inklusive fritidshem fortsätter den positiva trenden avseende kunskapsresultaten. Jämfört med andra kommuner har Tyresö de senaste åren haft en positiv utveckling.

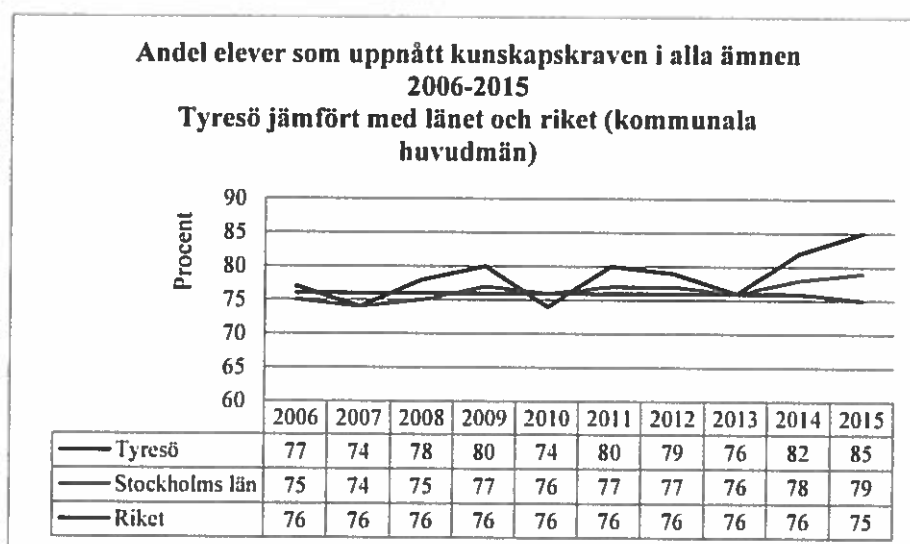

Genomsnittligt meritvärde, årskurs 9, 2006-2015 Källa Skolverket (SIRIS)

Andelen elever som är behöriga till gymnasiestudier ökar bland Tyresö kommunala skolor medan riket minskar. Samma mönster gäller andelen elever som når kunskapskraven i alla ämnen.

Andel behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, 2011-2015. Källa Skolverket (SIRIS)

Andel elever som uppnått målen i alla ämnen årskurs 9, 2006-2015. Källa Skolverket (SIRIS)

Som orsak till de goda resultaten avseende kunskapsresultat kan nämnas arbetet med en skola för var och en, tydligt kunskapsfokus, barn- och elevhälsans verksamhetsstöd samt kompetensutvecklingsåtgärder, som till exempel Matematiklyftet som satt fokus på det kollegiala lärandet. Den nya organisationen kommer att skapa ytterligare möjlighet att fokusera på sådant som bidrar till lärande för barn och elever – exempelvis ett tydligt och nära pedagogiskt ledarskap. Dessutom kommer arbetet med PRIO, på skolnivå och Leda för resultat på förvaltningsnivå att på sikt bidra till större tydlighet, ökad kompetens avseende analys för att kunna sätta in rätt åtgärder samt ett ökat fokus på att skapa processer och arbetsmetoder som bidrar till ökat lärande. Verksamhetschefernas resultatdialoger inom det systematiska kvalitetsarbetet kommer att sätta tydligt fokus på verksamhetsutveckling på enhetsnivå

Både elever och deras vårdnadshavare ger en positiv bild av upplevd delaktighet och trygghet i skolan och värdena är relativt stabila över tid. Dock skattar elever i både årskurs 5 och 8 både trygghet och delaktighet lägre än snittet för riket. När det gäller förskolan finns inte jämförelser mellan kommuner att tillgå.

Sjukfrånvaron är ett problem, särskilt i förskola, där insatser behöver göras under kommande år för att vända trenden. Respektive verksamhetschef kommer med stöd av kommunens HR-avdelning att genomföra en översyn av arbetsbelastningen i verksamheterna.

10. Slutsatser

- Trenden vad gäller ökande kunskapsresultat håller i sig och resultaten är goda i både förskola och skola.
- Förvaltningen behöver ytterligare på arbetet med trygghet och delaktighet.
- En trend är att antalet barn och elever i kommunen ökar vilket inom förskolan ställer krav på nya lokaler.
- Den höga sjukfrånvaron är en viktig fråga att komma tillrätta med.

11. Framtiden - Nya mål och prioriteringar

- Det aktuella världsläget med stora flyktingsströmmar i Europa kommer att påverka Tyresö kommun på flera områden. Stort fokus under 2016 kommer att läggas på att ta emot nyanlända på ett bra och hållbart sätt. Behovet av lärare inom svenska som andraspråk och med kompetens inom språkutvecklande arbetssätt kommer att öka.
- Fortsatt satsning inom Bedömning för lärande i syfte att öka måluppfyllelsen i grundskola och grundsärskola.
- Fortsatt arbete med utveckling av den nya organisationen.
- Fortsatt arbete med att öka det pedagogiska ansvaret för synliga och närvarande ledare.
- Säkerställa att rektorer och förskolechefer har tillräckliga kunskaper i budgetarbete och analys för rätt åtgärder.
- Fortsatt arbete med att säkerställa att antalet förskoleplatser motsvarar efterfrågan.
- Genom satsningarna PRIO och leda för resultat fortsatt fokus på systematiskt kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling.
- Ökat fokus på kvalitet i fritidshemmen.

Reservation

Ärende Verksamhetsberättelse för barn- och utbildningsnämnden 2015

Dnr 2016/BUN 0024 001

Reservation Verksamhetsberättelse

Vi socialdemokrater vill börja med att tacka samtlig personal inom förskola och skola som varje dag gör ett fantastiskt jobb med vad vi anser, en alldeles för snäv budget. Det är även glädjande att se att Tyresös elever presterar högre betygsresultat än 2015.

Det hade det varit lämpligt med ett ordförandeutlåtande. En förklaring till uteblivet utlåtande kan dock vara att verksamhetsberättelsen ses som en politisk produkt och då visas den borgerliga majoritetens bild av verksamheterna- inte den faktiska. Som exempel kan nämnas att vi inte kan läsa något om de kraftiga nedskärningarna som grundskolan genomförde 2015 och inte heller om de allt större barngrupper inom förskolan med försämrad personaltäthet som följd.

Vi socialdemokrater anser att det är av stor vikt att verkligheten beskrivs på ett korrekt sätt, med framgångsfaktorer och utmaningar – för att rätt åtgärder ska kunna sättas in och rätt områden prioriteras i kommande budgetarbete.

Det mest anmärkningsvärda i verksamhetsberättelsen är den oacceptabla sjukskrivningsnivån inom förskolan som nu ligger på över 10 %. Den borgerliga majoritetens ovilja att inte vidta några åtgärder under 2015 har såklart bidragit till att detta fått fortgå och så pass många fler barnskötare, förskollärare är sjukskrivna.

Det ställer till problem när politiken inte tar ansvar genom en professionell styrning, utan agerar likt en struts som stoppar huvudet i sanden och hoppas på det bästa. Ett tydligt exempel på det är under stycket om målet om att ha en sjukfrånvaro lägre än fyra procent. Där står inget att läsa kring vilket arbete som gjorts eller vilka de prioriterade områdena för att komma till bukt med detta är. Det nämns med en mening att större barngrupper kan ha en inverkan på arbetsmiljön negativt. Trots det lyser åtgärder och initiativ från den borgerliga majoriteten med sin frånvaro.

Liksom ovan saknar många målområden konkreta exempel kring åtgärder som utförts för en högre måluppfyllelse 2015. Det är anmärkningsvärt att vi i februari fortfarande inte fått ta del av verksamheternas enhetsplaner. Om enhetsplanerna funnits att ta del av hade vi kunnat se hur verksamheterna arbetat kring målarbetet och kunnat läsa om framgångsfaktorer och

Reservation

utvecklingsarbeten. Nu kan inga slutsatser dras kring arbetet 2015 – utan budgetarbetet baseras på antaganden och professionella gissningar.

Omvärldsanalys

Under omvärldsanalys står att läsa att antal nyanlända i förskolan ställer krav på hur verksamheten organiseras. Det bör tilläggas att dessa barn går att räkna på en hand och således inte påverkat förskolans verksamhet nämnvärt. Önskvärt är inför framtiden att samtliga skolor och förskolor tar emot nyanlända.

Det är bra att förvaltningschefen tagit initiativ till att anställa en lokalresursplanerare. Beklagligt är dock att de borgerliga politiska prioriteringarna, trots mycket ansträngt läge i förskolan, inte visat på initiativ att äska mer pengar till sig lokalinvesteringar eller ökad personaltäthet för att komma till bukt med det mycket akuta läget med platsbrist och hög sjukfrånvaro.

Ny organisation

Förvaltningschefens uppdelning av verksamhetsområdena med nu egna verksamhetschefer är välkommet. Det tror vi kommer att bidra till ökat fokus på förskolan och en utveckling av grundskolan.

Dock saknas kommentarer kring de nedskärningar och effektiviseringar som grundskolan stått inför 2015 som inneburit att motsvarande 15 helårstjänster försvunnit. Detta har såklart fått efterverkningar i verksamheterna och det hade varit intressant att ta del av på vilket sätt organisationerna anpassat sig, hur de valt att hantera uppgiften och vilka konsekvenser det inneburit för Tyresös barn.

I samband med budgetarbetet 2015 valde alliansen att ta bort tilläggsbelopp för barn i grundskolan för sökkriterierna 1-3. Effekten av detta har vi inte sett ännu, men om denna förändring nämns inget vilket är märkligt då förändringen kan medföra stora konsekvenser för Tyresös barn. Konsekvenser vi vill utreds och följs upp.

Inkluderande lärmiljöer

Forskningsprojektet med Malmö högskola är spännande och det har producerats mycket bra material i forskningsarbetet. Det hade varit intressant att ta del av hur arbetet implementerats i Tyresö skolor och på så sätt och kommit fler lärare och elever till del. Likaså bör området ha nämnts under framtida mål och prioriteringar, då inkludering – likt skollagen anger – är ett av Tyresös ledord. Det är självklart att en skola ska ge alla barn samma möjligheter att lyckas- oavsett förutsättningar.

Reservation

Viktigt är dock att ett inkluderande arbete kräver resurser i både lokaler och ökad personaltäthet för att vara framgångsrikt. Att elevers meritvärden höjs är bra, men vi får inte glömma skolans kompensatoriska uppdrag och rätten för varje elev att till exempel vara en del av en särskild undervisningsgrupp. Vi känner oro att möjligheterna för Tyresös skolor att erbjuda särskilda undervisningsgrupper, kuratorstöd eller specialpedagogiska insatser försämras av den effektivisering av budgeten vi genomgått 2015 och står inför 2016. Om dessa funktioner påverkats, går dessvärre inte att utläsa av verksamhetsberättelsen.

Vi socialdemokrater välkomnar PRIO och arbetet med "leda för resultat", vägen till en likvärdig skola. Anmärkningsvärt är dock att politiken inte tidigare har visat ambitioner kring att utveckla förskola och skola genom att visa tydligare ambitioner i sin styrning. Det är skillnad mellan politisk detaljstyrning och professionell styrning – men det verkar den borgerliga majoriteten ha missuppfattat.

Riskhantering

Som enda orsak till att sjukfrånvaron kraftigt stigit, anges det ökade antal barn i förskolegrupperna. I riskhanteringsplanen inför 2015 står att läsa att bullernivå och ventilationen är en stor risk vilket ska förbättras 2015. Det är bra. Det är dock anmärkningsvärt att två av skolorna nu fått förbättrad ventilation för att kunna ta emot upp till 7 barn fler/klassrum. På vilket sätt detta påverkar arbetsmiljön, går dock inte att utläsa.

Karriärtjänster och förstelärare

Vi saknar en redogörelse för hur arbetet kring försteläraruppdragen och karriärtjänster gått under 2015. Hur har antalet utökade förstelärartjänster påverkat kvaliteten i undervisningen?

Särskilda uppdrag från kommunplanen

Tyvärr är driftsformen för verksamheter ett viktigare mål, än verksamhetens kvalité och det är beklagligt. Uteblivna ambitioner och riktlinjer för såväl enskilda- som kommunala förskolor, gör det svårt att följa upp kvalitén inom våra förskolor. När allvarliga brister under 2015 uppkommit i förskoleverksamhet, vidtas inte adekvata åtgärder för att verksamheten ska komma till bukt med problemen och säkra barnens trygga tillvaro. Det uppenbara bristande intresset från den borgerliga majoriteten- betalar Tyresös barn för.

Ekologiska livsmedel

Vi socialdemokrater har högre ambitioner gällande ekologisk mat och giftfria förskolor. Dessa förslag röstas konstant ner av den borgerliga majoriteten som är uppenbart nöjd med vardagen för Tyresös barn.

Minskade barngrupper och ökad personaltäthet

Inga egna medel från den borgerliga majoriteten avsett detta viktiga mål har presenterats sedan valet 2014, det är anmärkningsvärt. Särskilt efter 2015 då vi sett hur sjukskrivningstalen fortsatt att öka utan den minsta av ambition från styrande majoritet. Att hänvisa till att dessa uppdrag är "pågående" utan att agera politiskt med det facit Tyresö visar- är ansvarslöst agerat.

Genomlysning av förskoleplatser

Läget inom förskolan är akut. Vi socialdemokrater har länge velat diskutera lösningar och gett förslag, vilka röstats ner av majoriteten. Det är beklagligt att inga blocköverskridande diskussioner kan föras om förskolornas framtid. Vi ser fram emot de paviljonger som nu kommer under 2016 och beklagar det slapphänta tidigare agerandet från majoriteten som nu satt många familjer i svåra situationer när det inte kan återgå till sina arbeten som tänkt.

Arbeta för mindre klasser och ökad lärartäthet i lågstadiet

Det överskott som grundskoleutredningen säger att Tyresö har om 600-800 platser kan ses som en tillgång om man menar allvar med ovan mål. Men att samtidigt som dessa "tomma" platser finns, driva igenom en nedskärning motsvarande 15 helårstjänster, bidrar inte till att fler pedagoger kan anställas och öka tiden för varje barn med sin lärare.

När statsbidraget för lågstadiesatsningen gjordes, hade förvaltning och styrande majoritet inte ett uppdaterat nuläge för hur det såg ut på våra skolor såg ut avseende lärartäthet – vilket gör det problematiskt i och med att stadsbidraget kräver motprestation i form av en förbättring inom området. Att inte ta reda på ett nuläge för lärartätheten, är anmärkningsvärt och slarvigt hanterat gentemot lärare och barn i verksamheterna om kommunen blir återbetalningsskyldig.

Verksamhetsområde förskola

Tillsyn av förskolor

Kommunen är tillsynsmyndighet för de enskilda förskolorna i en kommun. Om brister uppdagas är huvudmannen skyldig att vidta åtgärder. Det är anmärkningsvärt att nämnden vid de fall där allvarliga brister uppdagats – inte vill vidta adekvata åtgärder och ansvarar för sitt uppdrag. Risken är att verksamheten igen, vid nästa års granskning, uppvisar samma brister. Eller än värre- att något barn farit illa.

Reservation

Synpunkter och klagomål

Det vore intressant att se synpunkter och klagomål uppdelat på områden för att se om det går att se samband mellan dessa, prioriterade områden och identifierade risker. Vi socialdemokrater föreslog detta som ett utvecklingsarbete till nästa verksamhetsberättelse.

Mål förskolan

Endast ett av förskolan sex mål, har uppnåtts. Som vi tidigare nämnt står inget om vad enheterna gjort inom de olika målområdena vilket gör att inte slutsatser går att dra för vare sig framgångsfaktorer eller vad som inte fungerat ut i verksamheterna. Det är beklagligt och inte förenligt med Tyresö kommuns styrprocess. Det verkar dock inte uppfattas som ett problem av den styrande majoriteten.

Anmärkningsvärt är även att andelen som rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare är sex procentenheter lägre än för kommunen totalt.

Minskade barngrupper

Vi har tidigare nämnt målet om minskade barngrupper och ökad personaltäthet inom både förskola och skola. Vi ser hur sjuktalen inom förskolan ökar och för att klara nämndens uppdrag och mål krävs naturligtvis resurstillskott, inte som nu budgetar som innebär åtstramning.

Medarbetares sjukfrånvaro är lägre än fyra %

Ingenstans går att utläsa vad den borgerliga majoriteten gjort för att komma till bukt med det skenande sjuktalet. Det beskrivs åtgärder som kommer att vidtas 2016 och det är visserligen bra. Men vi tror att anställda inom förskolan efterfrågar och hade velat se en satsning på deras verksamhet för att komma till bukt med detta. Att ökningen tros bero på ökat antal barn i barngrupperna gör det än mer anmärkningsvärt att den borgerliga majoriteten inte äskat mer medel för att anställa fler pedagoger eller tagit investeringsbeslut om att utöka antal förskolor.

Ekonomi

Den ekonomiska redovisningen i verksamhetsberättelsen är inte transparent. Uppgifterna i resultaträkningen stämmer inte med uppgifterna i driftsredovisningen och inga förklaringar ges till diskrepanserna. Så anges t.ex. för grundskolan att övriga intäkter har uppgått till 63 344 tkr medan intäkterna i driftsredovisningen anges till 41 924 tkr. Intäkterna specificeras heller inte, till skillnad mot i budgeten, och därmed framgår det inte vilka intäktskällorna varit. En sådan källa skulle kunna vara statsbidrag. Enligt uppgift har emellertid inte statsbidraget för "lågstadiesatsning" på 5 353 tkr tagits upp i redovisningen vilket är högst anmärkningsvärt.

Reservation

De totala kostnaderna anges i resultaträkningen till 719 753 tkr medan det i driftsredovisningen anges till 658 810 tkr. Skillnaden är drygt 60 milj. kr men av redovisningen framgår inte vad som är grunden till denna skillnad. Redovisningen för förskolan uppvisar liknande diskrepanser.

För förskolan redovisas ett överskott på 3 592 tkr (eller 4 026). Det kan ge intrycket av att anslaget till barn- och utbildningsnämnden har varit överdimensionerat, när det i verkligheten är tvärtom - att resurstilldelningen är otillräcklig. Överskottet borde ha använts för att åstadkomma mindre barngrupper och ökad personaltäthet - i enlighet med av fullmäktige beslutat uppdrag. Det skulle dessutom krävt ytterligare resurser, vilket vi i den socialdemokratiska gruppen föreslagit.

Den ekonomiska redovisningen visar dessutom på brister i systemet för budgeterings- och/eller anslagsberäkning. Under 2015 har nämnden fått ett demografibaserat tillskott på 4 878 tkr då antalet barn i förskolan varit högre än beräknat. Trots detta anges kostnaderna för förskolepeng ha varit lägre än budgeterat. Det är särskilt anmärkningsvärt då antalet förskolebarn är så stort att vi i början av 2016 inte klarar platsgarantin. Som tidigare angetts - barn- och utbildningsnämnden har inte tilldelats för högt anslag. Men anslagna medel kunde ha använts mer konstruktivt - t.ex för att få till stånd mindre barngrupper.

För grundskolan redovisas ett underskott på 7 662 tkr (eller 5 853) efter demografiavräkning som ger barn- och utbildningsförvaltningen ett tillskott på 7 256 tkr. Enligt redovisningen har 439 627 tkr betalats ut i skolpeng mot budgeterade 427 618. Det skulle kunna indikera att demografiavräkningen borde vara 12 009 tkr.

2015 års resultat visar framför allt på den kontinuerliga underfinansiering av nämndens verksamhet som den borgerliga majoriteten är ansvarig för. Tyresö tillhör de kommuner som satsar minst på elever i behov av stöd. Dessa insatser är avgörande för att alla elever ska få tillgång till en likvärdig skola. Med en alltför restriktiv budget för barn i behov av stöd, gjordes 2015 ett underskott på dessa poster på nära 5 milj. kr. Trots att den dominerande uppfattningen bland de verksamma i skola och förskola är att stödbehoven ökar påtagligt, har den borgerliga majoriteten kommit fram till att anslaget 2016 ska vara lägre än utfallet 2015 - alltså en nerskärning.

Även för särskolan redovisas ett underskott för 2015 och för 2016 budgeteras ett lägre anslag än vad utfallet 2015 blev.

Inför 2016 förändrades sökkriterierna för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd i grundskolan vilket nu även föreslås gälla även förskolan inom kort. Vi kommer att vidhålla vikten av analys och konsekvensbeskrivning av annat resursfördelningssystem och innebörden för Tyresös barn, innan beslut tas.

Verksamhetsområde grundskola

Årets verksamhet

Återigen, fantastiskt bra jobbat av alla elever som visat på fina studieresultat. Det är glädjande att se att vi ligger strax under Stockholms län som även i stort, förbättrat sina meritvärden.

Den omorganisation som gjorts inom grundskolan är välkommen och ger rektorer ett utökat fokus och går i linje med skollagen om "en skola- en rektor". Vi ser fram emot att se vad förändringen kan innebära för skolorna. Vi har tidigare nämnt fördelen, om man menar allvar med minskade klasser, med de 600-800 tomma skolplatser kommunen anser sig ha. De tomma platserna har dock med en borgerlig budget inneburit effektiviseringskrav på befintliga verksamheter. Tomma platser anges finnas främst på högstadiet, vilket är anmärkningsvärt då man nu har för avsikt att bygga ytterligare ett högstadium- invid en av kommunens största högstadieskolor.

Fritidshem

2014 riktades allvarlig kritik mot Tyresö kommun och fritidshemmens bristande och ojämlika kvalitet. Trots ett uttalat arbete 2015, beskrivs inget om vad som gjorts eller vad som framkommit utan det hänvisas till ytterligare kommande utredning 2016. Det är dags att agera och ställa krav så att varje barn ges en meningsfull fritidsverksamhet och att personal på våra fritidshem ges rätt förutsättningar.

Det är kul att läsa om många fina verksamheter Tyresö har i form av språkotek/skoldatatek och återvändarskola. Det hade varit intressant att läsa om sommarskolan och lovskolan som erbjuds.

Mål och resultat

Övergripande saknar vi, som vi tidigare skrivit om, en analys om åtgärder som enheterna gjort och konsekvenser i målarbetet för att kunna dra slutsatser i kommande budgetprioriteringar. Hälften av målen har förbättrats i någon liten utsträckning.

Att en av tio elever fortfarande känner sig otrygga i skolan är inte acceptabelt och vi ser fram emot att få ta del av enheternas åtgärder för att komma till bukt med problemet.

Attraktiv arbetsgivare

Även inom grundskolan är antalet som kan rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare, lägre än kommunsnittet och ligger på 77 %. Här krävs insatser i form av resurser och högre ambitioner, något vi socialdemokrater länge efterfrågat och gett förslag kring.

Tilläggsyrkande

Vi socialdemokrater yrkade på viss tillägg i verksamhetsberättelsen, som vi anser kan få stor betydelse för verksamhetens utveckling. Vi reserverar oss mot att dessa inte antogs.

Tilläggsyrkande

Vi socialdemokrater yrkar att nedan punkter läggs in i verksamhetsberättelsen gällande framtida utmaningar och prioriteringar:

- Lagrädsremiss
Regeringen vill förtydliga i skollagen så att tilläggsbelopp blir individuellt bestämt för varje barn och elev. Tilläggsbelopp gäller extraordinärt stöd och ska bland annat kunna ges för åtgärder som riktas till barn och elever med stora inlärningssvårigheter. För barn i Tyresö kommer detta att tydliggöra rätten till stöd vid inlärningssvårigheter.
- Nya riktlinjer
För att uppmuntra till mindre barngrupper på förskolor inför Skolverket nu nya riktlinjer för hur många barn det bör vara i olika åldersgrupper med inriktning att i gruppen 1-3 år bör antalet barn vara mellan sex till tolv, och i gruppen 4-5 år nio till 15 barn. Detta måste beaktas i Tyresös fortsatta planering av förskoleverksamhet.

Sid 35

Slutsatser

- Kvaliteten inom fritidshemmen måste förbättras

Framtiden

- Arbetet för mål om mindre barngrupper och klasser och ökad personaltäthet bör intensifieras
- Vidta åtgärder för att säkerställa kompetensförsörjning
- Kraftfulla åtgärder vidtas för att sänka sjukskrivningstalen så att nå målet om Tyresö kommun som en attraktiv arbetsgivare infrias

För den socialdemokratiska gruppen

Jannice Rockström

Datum 2016-02-17
Tid 18:30–22:00
Plats Bollmora

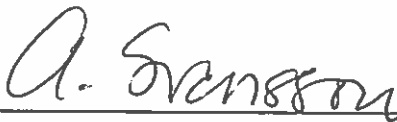
Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
och tid 2016-02-22

Paragrafer 8 - 15

Sekreterare
Marit Andersson

Ordförande
Anki Svensson

Justerande
Jannice Rockstroh

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Barn- och utbildningsnämnden
Sammanträdesdatum 2016-02-17
Datum då anslaget sätts upp 2016-02-23
Datum då anslaget tas ned 2016-03-15
Förvaringsplats för protokollet Barn och utb arkiv plan 4

Underskrift
Marit Andersson

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Anki Svensson (M)
Anna Steele (L)
Jannice Rockstroh (S)
Christer Flodfält (M)
Sonja Gustafsson (M)
Jerry Svensson (S)
Mikael Fallmo (S)
Lilian Nylinder (MP)
Gösta Evén (MP)
Ulrica Riis-Pedersen (C)
Mattias Eriksson (KD)

Ersättare

Jenny Jonsson (M) fram till 20:00
Rita Axelsson Florio (S)
Håkan Ljung (S)
Haralampos Karatzas (L) från 19:15
Anna Herber (L)
Inger Gemicioglu (V)
Helen Dwyer (C)
Marika Marklund (KD) fram till 21:00

Övriga

Monika Larsson, förvaltningschef
Erik Sanner, biträdande förvaltningschef
Johan Ahlkvist, verksamhetschef grundskola
Elisabet Schultz, verksamhetschef förskola
Michael Santesson, controller
Marit Andersson, nämndsekreterare
Marie Thörn, Lärarförbundet
Therese Wallén, rektor Sofieberg och Fornudden (inledningsvis)
Jonas Åkesson, rektor Kumla skola (inledningsvis)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	--	--	--------------------

Frånvarande

Hampus Degramo (M)

Sarah Heidenborg (S)

Nina Dahl (MP)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	--	--	--------------------